

De zegenrijke werken van de drie-enige God

Schriftlezing: Numeri 6:22-27

Tekst: Numeri 6:24-26

Heidelbergse Catechismus, zondag 8

Zingen:

Ps. 36:2

Ps. 67:1

Ps. 4:3, 4

Ps. 119:47

Avondzang: 7

Het Woord van God dat deze middag tot ons komt, kunt u vinden in Numeri 6, vers 24 tot en met 26. Daar horen wij de bekende woorden:

*De HEERE zegene u, en behoede u! De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!
De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!*

Vanuit deze tekstwoorden willen wij lijnen trekken naar het catechetisch onderwijs van zondag 8 van de Heidelbergse Catechismus. Daar worden twee vragen gesteld.

Hoe worden deze artikelen gedeeld? In drie delen: het eerste is van God den Vader en onze schepping; het andere van God den Zoon en onze verlossing; het derde van God den Heiligen Geest en onze heiligmaking.

Aangezien er maar één enig Goddelijk Wezen is, waarom noemt gij den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest? Omdat God Zich also in Zijn Woord geopenbaard heeft, dat deze drie onderscheiden Personen de enige, waarachtige en eeuwige God zijn.

Geliefde gemeente, waar beginnen wij elke eredienst eigenlijk mee? Het is zo gewoon geworden. En als we elkaar nu eens persoonlijk zouden vragen of we daar wel enig besef van hebben, of het begin van de eredienst ons wel eens tot troost geweest is, wat zou u dan antwoorden?

Waar beginnen wij eigenlijk mee? Met een gebed. Een gebed om de hulp van de Heere, Die trouw blijft en nooit zal laten varen de werken van Zijn handen. Maar na dat afhankelijke gebed aan het begin van de eredienst volgt nog iets, namelijk de zegen van de Heere. En die zegen, zo hebben we ook weer gehoord, bestaat uit de genade en de vrede van God. Ja, dat is een zegen die komt van een drie-enige God. De Vader, Die is en Die was en Die komen zal. Dan de volmaakte Geest, voorgesteld als de zeven Geesten Gods die voor de troon zijn. En dan de Heere Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Overste van alle koningen der aarde.

Zo beginnen wij de eredienst. Is dat wel eens een heilig moment voor u geweest? Eerst roepen om hulp, en terstond die zegenbede. En dan moet de dienst nog komen. Dan geeft de Heere dat we samen mogen zingen, dat we samen mogen bidden in dat gemeenschappelijk gebed. Hebt u meegebeden, meegeworsteld? En dan wordt Gods knecht geroepen om te preken. En dan komt

het einde van de dienst. Dan laat de Heere ons niet eerder weggaan voordat er opnieuw een zegen op ons wordt gelegd.

Gods knechten hebben de volmacht gekregen om twee zegenbeden uit het heilige Woord van God aan het einde van elke dienst op de gemeente te mogen leggen. Doorgaans leg ik in de middagdiensten de woorden van 2 Korinthe 13 vers 13 op u, en dan gaat u onder die zegen de straat weer uit naar huis: *De genade van onzen Heere Jezus Christus, en de liefde Gods, en de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen. Amen.*

Dat is de nieuwtestamentische zegenbede. Maar in het Oude Testament vinden we er ook een. En die is vanmorgen weer op u gelegd, op jou gelegd. Daar ben je mee naar huis gegaan. Hoe ben je met die woorden in de achterliggende uren bezig geweest? Of was het een formaliteit? Nee toch? Nee toch? Want we gaan samen ontdekken dat ook in die oudtestamentische zegenbede de zegen van een drie-enige God verborgen ligt.

Daarom schrijven wij boven de prediking: **de zegenrijke werken van de drie-enige God.**

1. De Vader als oorsprong van die zegenrijke werken

In de eerste plaats letten wij op de Vader als oorsprong van die zegenrijke werken. Want onze tekst begint met de woorden: *De HEERE zegene u, en behoede u!*

Door de leiding van de Heilige Geest hebben deze woorden een plaats gekregen in het boek Numeri, het vierde boek van Mozes. Dat Latijnse woord *Numeri* doet al vermoeden dat er tellingen en getallen in dit boek voorkomen. En inderdaad, als u het boek Numeri doorleest, dan komt u verschillende opsommingen tegen van namen en aantallen van personen. Eerlijk is eerlijk, dat is niet altijd gemakkelijk om aan tafel te lezen of om aandachtig naar te luisteren. Jongeren, ik snap best dat het niet meevalt als vader of moeder in Numeri of in andere Bijbelboeken terechtkomt bij lange lijsten van namen. Maar het is wel Gods Woord. En misschien hebt u zich wel eens afgevraagd: waarom staat dat er nu allemaal?

In de lijn van de preek van vanmorgen zou ik willen zeggen: om te benadrukken dat Gods beloften waar zijn. Want de Heere had het al aan Abraham beloofd, dat hij tot een groot zaad zou worden, tot een menigte van volken. En juist al die tellingen van de Israëlieten hebben daarin een functie. Ze laten zien: zie nu eens al die namen, al die aantallen. Heb Ik het niet gezegd? Uit die ene Izak zal een menigte van volken voortkomen. De bewijzen staan als het ware in die registers.

Maar er is meer te vinden in het boek Numeri. Eigenlijk is het het vervolg op het boek Exodus. In Exodus vinden wij vooral de uittocht uit Egypte tot aan de Sinaï. In Numeri pakt Mozes de draad weer op om die reis verder te beschrijven, van de Sinaï tot aan de grenzen van het beloofde land. Daarom is de Hebreeuwse naam van dit Bijbelboek ook zo veelzeggend. De Hebreeuwse naam is *Bemidbar*, en dat betekent heel letterlijk: *in de woestijn*. En inderdaad, Mozes mag in dit boek die achtendertig jaren na de berg Sinaï beschrijven.

Voordat het volk nu verder trekt door de woestijn, mag Mozes eerst de wetten van de Heere aan het volk doorgeven. Verschillende daarvan vinden we in Exodus, heel veel ook in Leviticus, maar in de eerste hoofdstukken van Numeri vinden we nog meer bepalingen die de Heere nodig acht voor Zijn volk. In die hoofdstukken worden als het ware de voorbereidingen getroffen voor de verdere woestijnreis. En verschillende keren spreekt de Heere dan tot Mozes, om vervolgens door te geven aan het volk wat nuttig is voor het volk. Een van die voorschriften vinden we in onze tekst:

En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Spreek tot Aäron en tot zijn zonen, zeggende: Alzo zult gijlieden de kinderen Israëls zegenen, zeggende tot hen...

Dat was nu een van de taken van de hogepriester en van de dienstdoende priesters: om het volk te zegenen. Wat wil dat zeggen? Wat is zegenen eigenlijk? Zegenen wil zeggen dat er goede, gunstige woorden worden gesproken, woorden die een mens gelukkig maken. Ja, dieper nog: woorden die spreken van tijdelijke zegeningen, maar bovenal van geestelijke zegeningen, die de Heere wil schenken aan een zondaar die dat totaal niet verdiend heeft.

Dat kan de Heere alleen. Daarom staat er ook in vers 27: *En Ik zal hen zegenen.*

Degene die de zegen op het volk mag leggen, de priesters toen en de dienaren van het Woord nu, kunnen niets anders doen dan die zegen op de gemeente leggen in wensende zin. Daarom staat er ook: *De HEERE zegene u, en behoede u!*

Dat is een zegenbede, een wensende vorm. Opdat u en jij en ik daar werkzaamheden mee zouden krijgen aan de troon van Gods genade, om die zegen ook daadwerkelijk van een drie-enige God te mogen ontvangen. Gaat u zo wel eens naar huis, met die zegen die op u gelegd werd? Al worstelende met Jakob: *Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent.*

Dat kan de Heere alleen doen. Trouwens, dat blijkt ook uit het woordje *zegenen* dat hier in het Hebreeuws gebruikt wordt. Dat wil ten diepste zeggen: iemand met kracht en met macht begiftigen met gaven. En dat zo heel persoonlijk. Zie, dat kan de Heere alleen maar doen.

Deze zegenbede, die de Heere Zelf gaf aan het volk en die de priester op het volk mocht leggen, is een zeer rijke zegenbede. Drie keer komen wij de verbondsnaam HEERE tegen. En het is op grond van dit drievoudige gebruik dat in de vroege kerk, al in de tijd van Augustinus, in deze zegenbede de drie-enige God werd gezien. En al zal dat in het Nieuwe Testament nog veel heerlijker openbaar komen, toch schemert het ook hier in het Oude Testament al door. Ook dit Woord valt onder het Woord van God, waarin geopenbaard wordt, en nu citeer ik de Catechismus: *dat deze drie onderscheiden Personen de enige, waarachtige en eeuwige God zijn.*

Die gedachte uit de vroege kerk komen wij in de tijd van de Reformatie ook weer tegen. Luther zegt bij deze zegenbede: deze zegen is niet ver van de gewone zegen. En wat is volgens Luther de gewone zegen? God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest zegenen u. Dan zegt Luther heel speciaal van de Vader, dat aan Hem het werk van de schepping wordt toegekend, waarvan deze zegen ook duidelijk spreekt. Daarom citeert hij juist die eerste woorden: *De HEERE zegene u, en behoede u!*

Jawel, God de Vader is de Bron van alle goed. *Alle goede gave, en alle volmaakte gift is van boven, van den Vader der lichten afkomende.* Hij is de Oorsprong van alle goed. Hij is de Schepper van hemel en aarde. En door Zijn eeuwige raad en voorzienigheid onderhoudt Hij Zijn schepping tot op de dag van vandaag, en Hij zal dat blijven doen tot de jongste dag. Daarom wordt er ook in zondag 8 gesproken over God de Vader en onze schepping.

Wat is dat nu met name in de woestijnreis van het volk Israël gebleken. Als er ergens een plaats aan te wijzen is waar dat volk zo afhankelijk was van de zegen van de Vader en van de bewaring van de Vader, dan is het toch wel in die huilende wildernis van de woestijn. Is het dan niet een wonder dat, voordat dat volk verder gaat reizen die achtendertig jaar tot aan het beloofde land, de Heere eerst met die heerlijke opdracht komt om die zegenbede telkens weer op dat volk te leggen door de priester en de hogepriester? Opdat het volk elke dag opnieuw de knieën zou buigen om te bedelen om de zegen en de bewaring van God de Vader door dit leven heen.

Daarom mogen we met recht zeggen dat in dat eerste stukje van de oudtestamentische zegenbede iets van de Vader schittert. Zeker als we nog eens even kijken naar dat woordje *behoeden*. Wat betekent dat vanuit de Hebreeuwse tekst? Dat betekent inderdaad bewaren. Je kunt het ook vertalen met beschermen, gadeslaan, leiding geven, in het leven behouden. En passen deze betekenissen van dat woordje *behoeden* nu niet prachtig bij het eerste deel van de geloofsbelijdenis, die vanmiddag ook weer is voorgelezen, waar het gaat over God de Vader en onze schepping?

Ja, we zullen er vanuit zondag 9 nog wel dieper op ingaan wie God de Vader is: de Almachtige, de Schepper van de hemel en van de aarde. Hij, Die zegenen kan, omdat Hij een almachtig God is. Hij, Die zegenen wil, omdat Hij een trouwe Vader is. Niet alleen in het tijdelijke leven, maar vooral ook in het geestelijke leven. Zoals zondag 9 dat zo rijk zegt: *dat Hij mij met alle nooddrift des lichaams en der ziel verzorgen, en ook al het kwaad dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste keren wil.*

En waar komt het nu op aan in ons leven, gemeente, tijdens de woestijnreis op weg naar de eeuwigheid? Dat we dit niet alleen verstandelijk weten en belijden. Dat wij vanwege Gods algemene goedheid dat bij tijden in het tijdelijke leven niet alleen uiterlijk zouden ervaren. Maar dat wij deze rijke zegen van God de Vader door het geloof mogen beleven. Dat wij door genade mogen leren verstaan dat God de Vader van Zijn Kerk is. En omdat Hij de Vader van Zijn Kerk is, daarom zegent en behoedt Hij Zijn Kerk.

Wat is daar nu voor nodig? Dat we wederom geboren worden. En als we wederom geboren worden, dan zullen we ontdekken dat wij God als Vader zijn kwijtgeraakt. Maar dat niet alleen. Want juist dan laat de Heere zien dat het toch weer mogelijk is om deze God als Vader terug te krijgen, om deze God als Vader te leren kennen. En dat is maar op één manier mogelijk. Dat kan alleen in één weg. Het kan nooit meer vanuit onszelf. Want als de Heilige Geest begint te werken in je leven, dan word je zondaar voor God. Dan ga je inderdaad ontdekken: nu kan God vanwege mijn zonde alleen nog maar op mij toornen. De Heere kan mij alleen nog maar straffen vanwege mijn zonde.

Maar dan dat wonder, God zij dank, dat onuitsprekelijke wonder. Nu is God de Vader, Die vanwege de zonde vertoornd moest zijn over de zonde en niet één zonde ongestraft kan laten, nu is deze Vader de grote Zegenader uit Wie alle zegeningen voortkomen. En wat is nu de grootste zegen waar God de Vader voor gezorgd heeft, gemeente? Dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft, Die het Lam van God zal zijn om alle belemmeringen weg te nemen tussen God en degene die zalig wordt. Dat is het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegdraagt.

En als dat wordt gepredikt, en als een zondaar in de weg van de wedergeboorte daarin onderwezen wordt, dan ga je iets rijks ontdekken, iets groots ontdekken door de prediking van het Woord. Namelijk dat door dat offer van de Heere Jezus Christus, waar de Vader Zelf voor gezorgd heeft, God Zich niet meer openbaart als een vertoornd Rechter, maar als een God Die in Christus verzoend is. Ja, dan zal deze God Zich openbaren als een God Die om Christus' wil de Vader wil zijn van Zijn volk.

O, wat een rijkdom om dat te leren kennen in uw en jouw leven, gemeente. Dan worden de woorden van onze tekst nog dieper verstaan: *De HEERE zegene u, en behoede u!*

Dan gaat de Heilige Geest je dat heerlijke geheim leren wat we vinden in zondag 9, waar het de volgende keer over zal gaan, en wat geldt voor al Gods kinderen: *De eeuwige Vader van onzen Heere Jezus Christus... is om Zijns Zoons Christus' wil mijn God en mijn Vader.*

Dus de zegeningen en de bewaring van God de Vader vloeien voort uit het offer van Christus. En daarom is het zo nodig dat u Christus ook leert kennen tot uw verlossing. En is dat ook niet het tweede deel van de geloofsbelijdenis, zoals we dat vinden in antwoord 24:

Het andere van God den Zoon en onze verlossing.

2. De Zoon als Verwerver van die zegenrijke werken

Nu gaan wij letten op de Zoon als Verwerver van die zegenrijke werken. En dan ga ik het niet direct over de woorden hebben waarin Christus opgesloten ligt als de Verwerver van die zegen, namelijk: *De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!*

Daar kom ik zo op terug. Ik wil eerst nog iets anders aanstippen. Toen de Heere aan Mozes bekendgemaakt had dat deze zegenbede op het volk gelegd moest worden, mocht dat niet zomaar door iedereen gedaan worden. De Heere gaf daar voorschriften bij. Ik wil u twee belangrijke dingen noemen.

In de eerste plaats heeft de Heere heel duidelijk gezegd wie deze zegenbede op het volk leggen mocht. Heel eenvoudig: Aäron en zijn zonen. Je zou kunnen zeggen: het hogepriesterlijke en priesterlijke geslacht. Zij alleen mochten deze zegenbede uitspreken, omdat zij typen van Christus waren. En als zij dat deden, de hogepriester of een dienstdoende priester bij het morgen- of avondoffer, dan was die hogepriester of priester op dat moment een type van Christus. Wat heeft Christus heerlijk geschitterd in heel die priesterlijke dienst. Wat kwam Hij daar openbaar als de grote Hogepriester van het huis van God.

Dat is het eerste. De priesters moesten deze zegen op het volk leggen als typen van Christus. Dat laat ons al zien dat deze zegenbede alles met Christus te maken heeft.

Maar hoe moesten die priesters dat doen? Ook daarin schittert dat heerlijke werk van Christus. Probeer het maar te onthouden, jongens en meisjes. Een priester, op wie het lot gevallen was voor het morgen- of avondoffer, moest drie dingen doen. Denk maar eens aan die bekende priester die we tegenkomen in Lukas 1: Zacharias. Het lot was op hem gevallen, en toen moest hij drie dingen doen. Al is dat laatste hem niet meer gelukt, omdat hij niet kon spreken. Maar het was wel zijn roeping.

Wat moest hij doen? Offeren, bidden, zegenen.

We zien het in gedachten gebeuren. Zacharias gaat naar de voorhof. Daar wordt het dier geslacht. Het bloed vloeit. Het dier wordt op het altaar gelegd. Het wordt geofferd. Heenwijzend naar het offer van Christus op het kruis van Golgotha. En dan, zie hem gaan, daar staat Zacharias bij het altaar. Het offer is klaar. Dan pakt hij twee dingen: wat gloeiende kolen van het altaar en wat van het bloed van het offerdier. En bij deze twee dingen voegt hij nog iets: een schaaltje met reukwerk. Hij zal daarbij wel geholpen zijn door Leviëten, maar deze drie dingen, bloed, gloeiende kolen van het altaar en het reukwerk, neemt hij mee het heilige in.

Daar staat hij dan bij het reukofferaltaar. En daar gaat hij op grond van het bloed, op grond van het offer, het reukwerk aansteken. En hij gaat bidden voor het volk. Als een type van Christus, Die altijd leeft om voor Zijn volk te bidden op grond van Zijn offer. En toen moest Zacharias weer terug. Wij kennen de geschiedenis. Hij geloofde de engel niet, en daarom kon hij niet meer spreken. Maar het was ondertussen wel zijn taak geweest. Als hij teruggekomen was na het bidden, dan mocht hij de zegen op het volk leggen.

Zo zegent Christus vanuit de hemel. Ziet u dat die voorschriften, die golden bij het uitspreken van deze zegen, allemaal heenwijzen naar Christus?

Weet u wanneer dat nog heel bijzonder ging spreken? Toen Aäron het voor de eerste keer mocht doen, kort na onze tekst. En wat heeft Aäron toen gedaan? Toen heeft hij zelf een offer moeten brengen, voor zijn eigen zonde en voor de zonde van het volk. Hij liet dat deze eerste keer niet door anderen doen, maar hij deed het zelf. En weet je wat toen zo indrukwekkend was? Hij slachtte zelf het offerdier. Je hebt niet veel fantasie nodig om dat voor je te zien. Daar staat Aäron bij het altaar. In zijn ene hand houdt hij het scherpe mes. Met zijn andere hand houdt hij het offerdier vast. Hij snijdt de keel door, en het bloed vloeit eruit. Het bloed kwam over de handen van de hogepriester. Dat kunt u zich toch wel voorstellen. En wat lees ik dan in Leviticus 9 vers 22? *Daarna hief Aäron zijn handen op tot het volk, en zegende hen.*

Ziet u het bloed nog aan zijn handen? En terwijl het bloed nog aan zijn handen zit, zegent hij het volk. Onze kanttekenaren wijzen dan naar de zegenbede die wij vanmiddag overdenken.

Gemeente, ik zat daar deze week zomaar eens over na te denken: is er wel eens een moment geweest in de eredienst dat je onder deze zegen mocht verkeren en dat de dienaar van het Woord wegviel, en dat je die zegen als het ware zag komen van de doorboorde Middelaarshanden van Christus? Van die handen waaruit het bloed droop toen Hij aan de kruispaal werd genageld? Dat is wat, als je uit de bebloede handen van Christus gezegend wordt. Ziet u wel dat die voorschriften alles heenwijzen naar Christus.

En dan nu die woorden die uitgesproken moesten worden: *De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!*

Opnieuw komen we hier diezelfde verbondsnaam tegen als in het eerste deel van de zegenbede. Dus het gaat om die ene HEERE, die ene Jehova, die ene Verbondsgod. Maar hier in die tweede zegenbede komt heel bijzonder het werk van Christus openbaar. Luther heeft dat ook gezien. Hij zegt bij deze woorden: zo wordt aan de Zoon in het bijzonder het werk van de verlossing toegeschreven. En dan legt Luther deze woorden uit als: Hij verlosse u van uw zonde, en zij u genadig.

Het gaat hier dus over God de Zoon en onze verlossing.

Ik ben dat gaan naspeuren, en ik mag u doorgeven wat ik gevonden heb. Er wordt gesproken van *Zijn aangezicht*. Dat is natuurlijk menselijk uitgedrukt, want de Heere God heeft geen menselijk lichaam zoals u, jij en ik. God is een Geest. En toch komen we het regelmatig in de Bijbel tegen dat er gesproken wordt over Gods aangezicht. Die uitdrukking openbaart iets van Gods eigenschappen, in het bijzonder van Zijn alwetendheid en Zijn alomtegenwoordigheid.

Maar nu staat er wat bij in onze tekst. Hij doet Zijn aangezicht lichten. Je zou kunnen zeggen: van Zijn aangezicht gaat een licht uit. Dat is wel te begrijpen, want Gods Woord zegt ons dat God een Licht is. Als hier boven ons een lamp brandt, dan straalt daar licht van uit. Als God zegt dat Hij een Licht is, dan straalt er natuurlijk licht van Hem uit. Hij doet het lichten. Hij laat het van Zich uitgaan.

Maar dan vind ik toch nog wel iets aangrijpends in het Woord van God, als het gaat over de Heere Die een Licht is en Die ook nog eens woont in een ontoegankelijk licht. Dat wil zeggen: er is zoveel heerlijkheid, zoveel majesteit, dat je er als het ware niet in kunt kijken. Net zo min als wij met onze ogen in de zon kunnen kijken. Voor dat lichtende aangezicht van God kunnen wij niet bestaan. Ja, dat is vanwege onze zonde, vanwege de vuilheid van ons hart. Heb je dat ook al geleerd in je leven? Als je zondaar wordt voor God, ga je er echt iets van verstaan en iets van gevoelen: voor die grote

Majesteit, voor die heerlijkheid, voor dat ontoegankelijke licht kan ik met mijn vuile bestaan niet bestaan. Dan voel je de scheiding tussen God en je hart.

En toch blijkt hier uit onze tekst dat er wel iets van dat aangezicht te zien is, en dat er iets van dat licht dat daarvan afstraalt, te bemerken is. Want er volgt een belangrijk woordje op, namelijk het woordje *genadig*. Juist uit dat woordje kunnen wij opmerken dat dat licht dat van de Heere uitgaat, toch een licht is waar je niet voor hoeft te vrezen, maar dat het licht is van Gods vriendelijk aangezicht.

En hoe kan dat nu? Hoe kan de Heere Zich dan toch zo openbaren aan een zondaar, terwijl Hij in een ontoegankelijk licht woont, voor Wie niemand kan bestaan? Hoe kan het dan toch in onze tekst klinken: *De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!*

Het antwoord op die vraag ligt eigenlijk in de uitdrukking *het aangezicht des HEEREN*. Misschien kunt u zich die preek nog herinneren over Abraham, toen hij bezoek kreeg van drie personen. Van twee weten wij dat het engelen waren. Maar wie was die derde Persoon? Dat was de Engel des HEEREN, de Heere Jezus Christus, de Zoon van God, door Wie alleen de Heere gemeenschap met een zondaar kan hebben en een zondaar met de Heere. Dan lees ik in Genesis 18 vers 22, als de twee engelen naar Sodom gaan: *Maar Abraham bleef nog staande voor het aangezicht des HEEREN*.

Dus die Persoon Die daar voor Abraham staat, en Die de Heere Jezus Christus is, wordt daar aangeduid als het aangezicht des HEEREN. Zo stond Abraham dus voor Christus als het aangezicht van de Heere.

En als we zo Schrift met Schrift vergelijken, dan gaan we het ontdekken: in dat tweede deel van de zegenbede schittert Christus als het aangezicht van de Heere. Weet u nog wat ik zojuist zei? Er gaat van dat aangezicht een licht uit. Mag ik het zo eens zeggen? Christus is het aangezicht van de Vader, dat van de Vader is uitgegaan. En de manier waarop dat in deze zegenbede wordt verwoord, is zo rijk. Nu gaat dat licht van het aangezicht van God in de richting van een zondaar. En dan hoor ik op de achtergrond van deze tweede zegenbede de Heere Jezus Zelf zeggen:

Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Zo werd Christus als een licht uitgezonden van de Vader, van het aangezicht des HEEREN, in deze stikdonkere wereld, als het Licht der wereld. Om als het Lam van God de zonde weg te dragen, opdat er vergeving van zonde kan zijn voor een doodschuldige zondaar.

Dat bracht Christus als het Licht van het aangezicht van de Heere wel in een zeer diepe duisternis, met name aan het kruis van Golgotha. Daar moest Christus plaatsvervangend afdalen in de duisternis, in de donkerheid van de verlorenheid en van de dood. Daarom moest Christus de gunst en het aangezicht van Zijn Vader en de gemeenschap met Zijn Vader in die bange, diepe duisternis missen. En Hij riep het uit: *Mijne God, Mijne God, waarom hebt Gij Mij verlaten?*

Toen, in die drie-urige duisternis, toen Hij alle tijdelijke en geestelijke zegeningen moest missen, ging de hel voor Hem open en was er niets meer te zien van dat lichtende aangezicht waaruit Hij was uitgegaan. En toch, en toch kwam het weer openbaar in het rijk van de natuur, toen na die drie uren de duisternis moest wijken en Christus daar weer hing in het licht, en het uitriep: *Het is volbracht!*

Aan alle eisen van Zijn Vader heeft Hij voldaan. Zo verwierf Hij alle geestelijke zegeningen voor een verloren zondaar.

O, zit hier vanmiddag een zondaar die God kwijt is? Hoor toch het heilig Evangelie. Hij doet Zijn aangezicht over u lichten. Hij komt in de duisternis van uw bestaan om met Zijn licht in uw richting te komen. En dat kan Hij, omdat Hij het alles verworven heeft om u te gaan zegenen met alle geestelijke zegeningen die in Christus te vinden zijn. En dat is genade.

En zij u genadig!

Om uit de volheid van Christus genade voor genade te mogen ontvangen. Hoor het, arme zondaar in ons midden, die denkt dat het niet meer mogelijk is om zalig te worden: er is een genadig God in Christus voor u. Nee, die genade hoefde Christus niet te verwerven in die zin dat genade een eigenschap van God is. Hij *is* genadig. Maar Christus moest wel lijden en sterven, opdat God Zijn genade weer kwijt kon aan een arme zondaar.

En dan maak ik even de lijn van deze oudtestamentische zegenbede naar die nieuwtestamentische zegenbede in 2 Korinthe 13. En hoe begint die? *De genade van onzen Heere Jezus Christus...*

En hoe leer je nu delen in die genade? Hoe mag je nu persoonlijk weten: *Mijn genade is u genoeg?*

Gemeente, daar hebt u nu die derde Persoon van de drie-enige God voor nodig. Dat is de Heilige Geest.

3. De Heilige Geest als Toepasser van die zegenrijke werken

Onze laatste gedachte is de Heilige Geest als Toepasser van die zegenrijke werken.

Als we nog even naar de context van onze tekst gaan, dan weten we inmiddels wel dat de hogepriester of de priester de zegen op het volk mocht leggen op grond van het offer dat gebracht was op het brandofferaltaar. Zo komt de zegen van de Vader, om Christus' wil, tot een zondaar. Ja, de Vader schenkt Zijn Zoon aan een zondaar, en met Hem alle zegeningen die Christus verworven heeft. En nogmaals wil ik het u zeggen: dan is het Christus Die als een Licht van het aangezicht van de Vader uitgaat om die zegeningen vervolgens uit te delen. Want als Hij komt, gezonden van de Vader tot een alles missende zondaar, dan neemt Hij alles mee. Daarom zingen wij ook met Hemelvaartsdag: *Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook den wederhorigen, om bij U te wonen, o HEERE God!*

En hoe doet de Heere Jezus dat nu? Hoe gaat Hij nu die zegeningen, die genade, uitdelen aan zondaren? Door Zijn Geest. Daarom lezen wij op de Pinksterdag in Handelingen 2 dat Petrus gezegd heeft dat Christus, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende, dat heeft uitgestort wat gij nu ziet en hoort.

Dus hoe krijg je nu deel aan al die zegeningen, aan al die genade die Christus verworven heeft? Heel eenvoudig: door de Heilige Geest. Zoals we het vinden aan het einde van antwoord 24: *Het derde van God den Heiligen Geest en onze heiligmaking*. En bij dat woordje *heiligmaking* moet u maar lezen: bekering. Heel de weg van de bekering, van het begin tot het einde toe.

Ook dat gaan we ontdekken in de laatste zegenregel. Op het eerste gezicht lijken de tweede en de derde zegenregel sterk op elkaar. Opnieuw wordt die ene naam HEERE genoemd. Ziet u het wel? Eén enig, waarachtig, eeuwig God. Ook hier wordt weer gesproken over het aangezicht des

HEEREN. Wij hoorden zojuist: dat is Christus. Maar er staat nu wat anders bij: *De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!*

Dus nu staat er niet: de Heere doe Zijn aangezicht lichten. Hij laat het uitgaan van het aangezicht van de Heere. Maar nu staat er: Hij verheffe Zijn aangezicht over u.

En wat betekent dat woordje *verheffen*? Dat het als het ware neerdaalt in het hart. En dan denk ik even aan een doopsbediening of aan een huwelijksbevestiging. Iedere dominee doet dat natuurlijk op zijn eigen manier. Maar als klein kind was ik altijd erg onder de indruk van hoe dominee Tanis dat deed. Niet om hem na te doen, maar ik vond het altijd zo mooi dat ik het ook maar ben gaan doen. Misschien is het u wel eens opgevallen. Als u dan zingt: *Dat 's HEEREN zegen op u daal!*...dan doe ik mijn handen pas omhoog bij het woordje *daal*. Om zichtbaar te laten zien wat we zingen. Een bruidspaar dat geknield ligt, zal dat nog sterker ervaren, want dan leg ik ook nog eens mijn handen op hun hoofden. Dan voelen ze het. Dat beeld ligt nu opgesloten in dat verheffen. Dus *doen lichten* zegt eigenlijk: het komt van de Heere vandaan, het gaat in de richting van een zondaar. Maar het woordje *verheffen* gaat nog verder. Namelijk: het komt niet alleen tot die zondaar, maar het komt zelfs in die zondaar.

En dat doet toch de Heilige Geest. Die neemt het toch uit Christus om het in die zondaar te leggen. Het is toch de Heilige Geest Die in al de waarheid leidt. Het is toch de Heilige Geest Die het zaligmakende geloof werkt, waardoor juist datgene wat in Christus te vinden is, toegeëigend mag worden.

O, zie je de diepte van deze zegenbede? Hij doet Zijn aangezicht, dat is Christus, in u neerdalen. En dat gaat nu gebeuren als de Heilige Geest plaatsgemaakt heeft voor Christus. Want je gaat het leren wat eigenlijk het grote doel van heel het geestelijke leven is: dit, met God verzoend worden. Dat is het toch. En dat kan alleen maar door het offer van Christus. Daarbuiten is het niet. En wil ik het weten voor mijzelf, dan heb ik toch de Heilige Geest nodig.

Ja, daar zal de Heilige Geest komen met het Woord. Hij werkt toch door Woord en Geest. Zo doet de Heere Jezus het toch. Dan laat de Heilige Geest je wel zien vanuit het Woord Wie God is en wie je zelf geworden bent. Dat die twee partijen nooit bij elkaar kunnen komen. Dat er van nature geen vrede is. Dat er van nature geen harmonie meer is tussen God en een zondaar, omdat alles zo gruwelijk verstoord is door die vieze, vuile, Godonterende zonde. Want elke zonde is een aanranding van de eer van God. Elke zonde is een belediging van dat éne goddelijke Wezen. Dan zou het rechtvaardig zijn als de Heere zo'n slecht mens, die de oorlog verklaard heeft, voor eeuwig zou verwerpen.

En daartegenover klinkt deze zegenbede: *Hij doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig. Hij verheffe Zijn aangezicht over u...*

Laat ik het zo zeggen: dan gaat de Heilige Geest Christus heel dicht bij je brengen. Dan gaat Hij Christus brengen tot in je hart. Dan gaat Hij Christus openbaren vanuit het Woord. En dan zal Hij het geloof werken, zodat er als het ware een gelovige reactie komt om tot die Christus, Die door de Heilige Geest tot je hart gebracht wordt, te vluchten. Om Hem door dat geloof aan te mogen raken. Om door die gelovige aanraking te mogen weten dat je met Hem verenigd bent.

Dan zie ik daar als het ware Boaz staan met Ruth op de trouwdag. En hij slaat zijn mantel om Ruth heen en drukt Ruth aan zijn hart. Zo wil die grote Bruidegom een arme zondaar die tot Hem vlucht, als het ware omhelzen. En dan zorgt de Heilige Geest ervoor dat die ziel iets mag kennen van wat er gezongen wordt:

*Toen vluchtte ik tot Jezus, Hij heeft mij gered;
Hij heeft mij verlost van het vonnis der wet.
Mijn heil en mijn vrede, mijn leven werd Hij;
ik boog mij en geloofde, en mijn God sprak mij vrij.*

En wat ervaar je dan? Kijk maar naar het laatste stukje van de zegenbede: *En geve u vrede!*

Het kan ook niet anders. Want als dat aangezicht van de Heere, als die Christus, door de Heilige Geest in dat hart wordt geplant, in dat hart wordt gebracht, in dat hart neerdaalt, dan is Christus onze Vrede. Dan neemt Christus Zijn vrede mee. Dan is het weer goed tussen God en mij. Dan zijn de zonden weg. Dan is er vrede, harmonie, door dat dierbare bloed des kruises. En wie zal dan onder woorden kunnen brengen wat er dan in het hart leeft?

Gemeente, we gaan eindigen.

Beseft u, besef jij, besef ik, welke grote zegen de Heere door middel van Zijn knechten zondag aan zondag, vier keer op een zondag, aan het begin en aan het einde van een dienst, op u legt? Terwijl diezelfde Namen, die in deze zegenbeden opgesloten liggen, ook nog eens geschreven staan met het doopwater aan je voorhoofd. Weet je wel, jongelui, waarmee je door het leven gaat? Weet u wel, gemeente, welk groot voorrecht de Heere u geschonken heeft? Gedoopt in een drie-enige Naam. En dan ook nog eens in elke eredienst twee keer een zegen van de drie-enige God die over je gelegd wordt.

Nee, daarmee heb je die zegen nog niet. Maar in wensende zin wordt u er zo dadelijk opnieuw mee naar huis gestuurd. De zegen van de drie-enige God. En hoeveel keer heeft de Heere dat nu al gedaan? Ga nu eens alle kerkdiensten tellen die je meegemaakt hebt in je leven. En ga dan eens opschrijven: hoe vaak heb je onder deze zegenbeden verkeerd? En wat is de vrucht? Nog steeds onverzoend? Nog steeds onbekeerd, onder zulke voorrechten?

Hoeveel mensen in deze grote stad Rotterdam krijgen vandaag deze zegenbeden mee? Ik denk de meesten niet. En u, en jij, krijgen het weer mee. Die kostbare zegenbeden. En je krijgt er vandaag niet alleen de woorden van mee, maar zelfs ook nog een verklaring. Opdat je zou bedelen aan de troon der genade. Want je mag met die zegen terugkeren tot de troon der genade, om door genade te leren verstaan wat de diepe betekenis is van deze woorden:

*De HEERE, God de Vader, zegene u en behoede u.
De HEERE, God de Zoon, doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De HEERE, God de Heilige Geest, verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.*

Amen.